

Hrvaška

Temeljne pravice - Hrvaška

Izvorna jezikovna različica te strani [hr](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

[Državna sodišča](#)

[Varuh človekovih pravic](#)

[Specializirani organi za varstvo človekovih pravic](#)

[Varstvo osebnih podatkov](#)

[Brezplačna pravna pomoč](#)

Državna sodišča

Sodišča imajo posebno nalogo varovanja človekovih pravic. Ustanovljena so z zakonom, njihova neodvisnost pa je zagotovljena z ustavo. Kot jamstvo za uresničevanje ustavnih pravic in svoboščin deluje tudi poseben mehanizem, imenovan ustavna pritožba. Vložijo jo lahko državljani, ki menijo, da so nacionalni organi, organi lokalne in regionalne samouprave ter javnopravni subjekti, ki odločajo o njihovih pravicah in dolžnostih ali o sumu ali obtožbi zaradi kaznivega dejanja, kršili njihove človekove pravice ali temeljne svoboščine, kot so zagotovljene z ustavo. Pritožba se lahko vloži šele, ko so bila izčrpana vsa druga razpoložljiva pravna sredstva.

Ustavno sodišče Republike Hrvaške

Trg svetog Marka 4

10000 Zagreb

Telefon: +385 16400251

Telefaks: +385 14551055

<https://www.usud.hr/>

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10000 Zagreb

Telefon: +385 14862222, +385 14810036

Telefaks: +385 14810035

E-naslov: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

[Županijska sodišča\(209 Kb\) \(seznam županijskih sodišč\)](#)

[Občinska sodišča\(296 Kb\) \(seznam občinskih sodišč\)](#)

Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške

Berislavićeva 11, 10000 Zagreb

Telefon: +385 14896888

Telefaks: +385 14872329

<http://www.vtsrh.hr/>

[Gospodarska sodišča\(192 Kb\) \(seznam gospodarskih sodišč\)](#)

Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške

Frankopanska 16, 10000 Zagreb

Telefon: +385 14807800

Telefaks: +385 14807928

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Seznam upravnih sodišč(180 Kb)

Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške

Ulica Augusta Šenoae 30, 10000 Zagreb

Telefon: +385 14807510

Telefaks: +385 14611291

E-naslov: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Sodišča za prekrške(274 Kb) (seznam sodišč za prekrške)

Varuh človekovih pravic

Trg hrvatskih velikana 6

10000 Zagreb

Republika Hrvaška

Telefon: +385 14851855, +385 14851853

E-naslov: info@ombudsman.hr

Telefaks: +385 16431628

V skladu s členom 93 hrvaške ustave je varuh človekovih pravic pooblaščenec hrvaškega parlamenta za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in svoboščin, kot so opredeljene v ustavi, zakonih in mednarodnih pravnih aktih o človekovih pravicah in svoboščinah, ki jih je podpisala Republika Hrvaška.

Varuha človekovih pravic in njegove namestnike izvoli hrvaški parlament za osemletni mandat. Njegov cilj je varovati državljane pred kršitvami človekovih pravic zaradi ravnanja državnih organov ali pravnih oseb z javnimi pooblastili. Varuh človekovih pravic je osrednji organ za boj proti diskriminaciji in opravljanje nalog državnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. Pri svojem delu je samostojen in neodvisen.

Pristojnosti:

Varstvo človekovih pravic

Državljeni imajo pravico pri varuhu človekovih pravic vložiti pritožbo, če menijo, da so javni organi kršili njihove pravice. Varuh človekovih pravic na podlagi pritožbe in prejete dokumentacije opravi preiskavo. Vsi državni organi, organi z javnimi pooblastili ter organi lokalne in regionalne samouprave, tj. vsi javnopravni subjekti, morajo predložiti vse zahtevane podatke. Varuh človekovih pravic lahko na podlagi ugotovljenih dejstev izdaja mnenja, priporočila in opozorila za zadevne organe ali nadrejene organe ter po potrebi o tem obvesti hrvaški parlament.

Poleg tega preverja skladnost predpisov s hrvaško ustavo in mednarodnimi konvencijami o varstvu človekovih pravic ter lahko hrvaško vlado pozove, naj spremeni ali sprejme predpise na področju človekovih pravic. Prav tako lahko hrvaški parlament pozove k uskladitvi predpisov z ustavo in zakoni, ima pa tudi pravico, da pri hrvaškem ustavnem sodišču začne postopek za presojo skladnosti zakonov in drugih predpisov s hrvaško ustavo.

Spodbujanje človekovih pravic

Spodbujanje človekovih pravic vključuje raziskave in analize, razvoj in vzdrževanje podatkovnih zbirk in dokumentacije, pravočasno in redno obveščanje javnosti in zainteresiranih strani, dejavno spodbujanje in ohranjanje sodelovanja z organizacijami civilne družbe, mednarodnimi organizacijami in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami ter pobude za uskladitev zakonodaje z mednarodnimi in evropskimi standardi ter uporabo navedene zakonodaje.

Osrednji organ za boj proti diskriminaciji

Varuh človekovih pravic sprejema pritožbe fizičnih in pravnih oseb, zagotavlja potrebne informacije o pravicah in dolžnostih ter možnostih sodnega in drugega varstva, preučuje posamične prijave in sprejema ukrepe v okviru svoje pristojnosti za odpravo diskriminacije in varstvo pravic diskriminiranih oseb (razen če ne potekajo sodni postopki), vodi postopke mediacije z možnostjo sklenitve zunajsodne poravnave s soglasjem obeh strank in vlaga kazenske prijave v zvezi z diskriminacijo pri pristojnem državnem tožilstvu.

Državni preventivni mehanizem

Varuh človekovih pravic opravlja naloge državnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja povsod, kjer je bila osebam odvzeta prostost ali kjer so pridržane, zaprte ali nameščene v prostorih pod javnim nadzorom, ki jih ne morejo zapustiti, kadar želijo.

To pomeni, da predstavniki urada varuha človekovih pravic v tej funkciji obiskujejo zapore, kaznilnice, prostore za pridržanje in različne ustanove, v katerih so nameščene osebe z duševnimi motnjami, s čimer izvajajo preventivni ukrep za zaščito oseb, ki jim je odvzeta ali omejena prostost.

Državna institucija za človekove pravice (NHRI)

Varuh človekovih pravic je od leta 2009 edina državna institucija za varstvo in spodbujanje človekovih pravic (NHRI) v Republiki Hrvaški s statusom „A“ glede na pariška načela ZN, s katerimi so opredeljeni parametri neodvisnosti državnih institucij za človekove pravice.

To je najvišja stopnja institucionalne neodvisnosti, ki je bila uradu varuha človekovih pravic znova priznana julija 2013, potem ko so ZN nadzirali izvajanje svojih priporočil, povezanih z ohranjanjem in napredovanjem neodvisnega statusa.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

Teslina 10
10000 Zagreb
Hrvatska
E-naslov: info@dijete.hr
Telefon: +385 14929669
Telefaks: +385 14921277
<http://www.dijete.hr/>

Področje dela

Urad varuha otrokovih pravic preverja skladnost zakonov in drugih predpisov na Hrvaškem, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok, s hrvaško ustavo, Konvencijo o otrokovih pravicah in drugimi mednarodnimi dokumenti, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok. Spremlja kršitve posameznih pravic otrok ter preučuje splošno pojavnost in vrste kršitve pravic in interesov otrok. Zavzema se za varstvo in spodbujanje pravic in interesov otrok s posebnimi potrebami; predlaga ukrepe za vzpostavitev celovitega sistema varstva in spodbujanja pravic otrok ter za preprečevanje škodljivega ravnanja, ki ogroža njihove interese. Otroke seznanja z načinom uveljavljanja in varstva njihovih pravic in interesov ter jim pri tem svetuje, sodeluje z njimi, jih spodbuja k izražanju mnenj in spoštuje njihovo mišljenje, začinja javne dejavnosti, namenjene izboljšanju položaja otrok, in sodeluje v njih, ter predlaga ukrepe za povečanje njihovega vpliva na družbo. Ne glede na stopnjo zaupnosti ima dostop do vseh podatkov, informacij in aktov, ki se nanašajo na pravice in varstvo otrok, ter vpogled vanje. Pravico ima vstopiti v prostore vseh ustanov, državnih organov, pravnih in fizičnih oseb, ki so z zakonom pooblaščen za varstvo in vzgojo otrok, in verskih skupnosti, v katerih otroci bivajo ali so začasno ali stalno nastanjeni, ter jih pregledati.

Če urad varuha otrokovih pravic ugotovi, da je bil otrok žrtev fizičnega ali psihičnega nasilja, spolnega nadlegovanja, zlorabe ali izkoriščanja, zanemarjanja ali malomarnega ravnanja, mora to nemudoma prijaviti pristojnemu državnemu tožilstvu in obvestiti pristojni center za socialno varnost ter predlagati ukrepe za zaščito otrokovih pravic in interesov. Zaproši lahko za strokovno pomoč strokovnjakov in strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo z raziskavami zaščite, varstva, razvoja in pravic otrok, ti pa mu morajo tako pomoč pravočasno zagotoviti.

Varuh enakosti spolov

Preobraženska 4/1
10000 Zagreb
Telefon: +385 14848100
Telefaks: +385 14844600
E-naslov: avnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr/>

Področje dela

Urad varuha enakosti spolov obravnava pritožbe zaradi diskriminacije na podlagi spola, zakonskega ali družinskega statusa in spolne usmerjenosti. Preučuje kršitve načela enakosti spolov ter primere diskriminacije posameznikov ali skupin posameznikov, ki

so jo storili nacionalni organi, enote organov lokalne in regionalne samouprave ter drugi organi z javnimi pooblastili, zaposleni v teh organih ter druge pravne in fizične osebe.

Varuh enakosti spolov je pri svojem delu pooblaščen za izdajanje opozoril, predlogov in priporočil.

Če ugotovi, da je bilo načelo enakosti spolov kršeno, ima pravico vložiti predlog za začetek ocene ustavnosti zakona ali presojo ustavnosti in zakonitosti drugih predpisov.

Varuh pravic invalidov

Savska cesta 41/3
10000 Zagreb
Telefon: +385 16102170
Telefaks: +385 16177901
E-naslov: ured@posi.hr

Področje dela

Urad varuha pravic invalidov je neodvisna državna institucija, katere glavna naloga je spremljanje in spodbujanje pravic invalidov na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb in zakonov. V primeru kršitve pravic invalidov je varuh pooblaščen, da izdaja opozorila, predlaga ukrepe, izdaja priporočila, obvešča in zahteva poročila o sprejetih ukrepih.

Če varuh ugotovi, da je zakonska rešitev v škodo invalidov ali otrok s težavami v razvoju, da so zaradi nje prikrajšani ali postavljeni v manj ugoden položaj v primerjavi z neinvalidnimi osebami, poda predlog za spremembo take zakonske rešitve.

Urad varuha sprejema individualne pritožbe invalidov in oseb, ki delajo v njihovo korist, obravnava pritožbe zaradi kršitve pravic invalidov ter poskuša v sodelovanju z institucijami, ki so odgovorne za reševanje teh vprašanj, najti najugodnejšo rešitev.

Varuh pravic invalidov invalidom pomaga z nasveti o tem, kako uveljavljati in zaščititi svoje pravice in interese.

Varstvo osebnih podatkov

Agencija za varstvo osebnih podatkov

Martićeva 14
10000 Zagreb
Telefon: +358 4609000
Telefaks: +385 4609099
E-naslov: azop@azop.hr
<http://www.azop.hr/>

Agencija za varstvo osebnih podatkov je javni organ, ki svoje dejavnosti v okviru svojih nalog in pristojnosti opravlja neodvisno in samostojno. Agencija je odgovorna za izvajanje upravnih in strokovnih nalog, povezanih z varstvom osebnih podatkov. V okviru svojih javnih pooblastil spremlja varstvo osebnih podatkov, opozarja na opažene zlorabe pri zbiranju osebnih podatkov, sestavlja seznam držav in mednarodnih organizacij z ustreznimi urejenimi varstvom podatkov, obravnava prošnje za preučitev kršitev pravic, zajamčenih z zakonom o varstvu osebnih podatkov, in vodi osrednji register zbirk osebnih podatkov.

Brezplačna pravna pomoč

Ministrstvo za pravosodje je s sprejetjem zakona o brezplačni pravni pomoči prevzelo obsežno in zahtevno nalogo vzpostavitve sistema brezplačne pravne pomoči.

Sistem brezplačne pravne pomoči omogoča državljanom s skromnimi sredstvi, da najamejo odvetnike in pridobijo pravno pomoč za posamezna pravna dejanja ter enak dostop do sodnih in upravnih postopkov.

Institucionalni okvir sistema brezplačne pravne pomoči sestavljajo uradi državne uprave, ki odločajo o prošnjah državljanov na prvi stopnji, medtem ko oddelek za odobritev brezplačne pravne pomoči na ministrstvu za pravosodje odloča o pritožbah na drugi stopnji, odloča na prvi stopnji o vpisu združenj v register združenj, pooblaščenih za zagotavljanje primarne pravne pomoči, ter izvaja upravni in strokovni nadzor nad ponudnikom primarne pravne pomoči.

Z zakonom o brezplačni pravni pomoči so predvideni naslednji ponudniki pravne pomoči:

- odvetniki;

- pooblašćena združenja;
- sindikati;
- pravne klinike in
- uradi državne uprave v županijah.

Primarno pravno pomoć zagotavljajo uradi, pooblašćena združenja in pravne klinike.

Uradi so pri zagotavljanju primarne pravne pomoći pooblašćeni, da zagotavljajo splošne pravne informacije in pravne nasvete ter sestavljajo vloge.

Sekundarno pravno pomoć zagotavljajo odvetniki.

V skladu z doloćbami zakona o brezplaćni pravni pomoći morajo osebe, ki želijo uveljaviti pravico do brezplaćne pravne pomoći, pri uradu državne uprave v županiji, v kateri prebivajo, vložiti izpolnjen standardni obrazec prošnje za pravno pomoć. Prošnji je treba priložit izrecno pisno soglasje prosilca in vseh odraslih članov njegovega gospodinjstva, da dovoljujejo vpogled v vse podatke o premoženju ter sprejemajo materialno in kazensko odgovornost za resnićnost navedenih trditev.

Obrazec prošnje je mogoće prenesti s spletišća ministrstva za pravosodje ali med uradnimi urami prevzeti v uradih državne uprave v županijah, na občinskih sodišćih ali v centrih za socialno varnost.

Prošnja se vložijo osebno ali s priporoćeno pošto, ob vložitvi pa ni treba plaćati upravnih pristojbin.

Odobritev pravne pomoći pomeni popolno ali delno kritje stroškov pravne pomoći, odvisno od finanćnega stanja prosilca.

Predvideno je, da lahko upravićenec do pravne pomoći v doloćenem deležu, odvisno od njegovih materialnih okolišćin, prispeva h kritju stroškov postopka.

Kadar je pravna pomoć odobrena v zmanjšanem obsegu, razliko do polnega zneska nagrade in nadomestila stroškov odvetnika krije upravićenec do pravne pomoći v preostalem deležu glede na vrednost opravljene storitve, opredeljeno s tarifo za nagrade in nadomestilo stroškov odvetnikov.

Upravićenci

Upravićenci do pravne moći v smislu zakona o brezplaćni pravni pomoći so:

- hrvaški državljani;
- otroci, ki nimajo hrvaškega državljanstva in se v Republiki Hrvaški nahajajo brez spremstva odraslih zakonitih skrbnikov;
- tujci, ki začasno prebivajo v Republiki Hrvaški, pod pogojem vzajemnosti in tujci, ki stalno prebivajo v Republiki Hrvaški;
- tujci pod začasno zašćito;
- tujci, ki nezakonito prebivajo v Republiki Hrvaški, in tujci na kratkem obisku, ki so v postopku odloćanja o izgonu ali zapustitvi Republike Hrvaške;
- prosilci za azil, azilanti, tujci pod subsidiarno zašćito in njihovi družinski člani, ki zakonito prebivajo v Republiki Hrvaški, v zvezi s katerimi potekajo postopki, v katerih jim pravna pomoć ni zagotovljena s posebnim zakonom.

Upravićenci lahko informacije o brezplaćni pravni pomoći poišćejo na [spletišću ministrstva za pravosodje Republike Hrvaške](#) ali pišejo na e-naslov: besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr. Odgovor lahko pričakujejo v najkrajšem razumnem času.

Upravićenci lahko vsa vprašanja naslovijo tudi neposredno na urade državne uprave v svoji županiji.

Ćezmejni spori

Ćezmejni spor je spor, v katerem ima stranka, ki zaprosi za pravno pomoć, stalno ali obićajno prebivališće v državi članici EU, ki ni država članica, v kateri sodišće obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odloćbo.

Pravna pomoć v ćezmejnih sporih se zagotovi v civilnih in gospodarskih zadevah, spravnih postopkih, zunajsodnih poravnava, pri izvrševanju javnih dokumentov in pravnem svetovanju v teh postopkih, medtem ko se doloćbe o ćezmejnih sporih ne uporabljajo za davćne, carinske in druge upravne postopke.

Prosilca, ki ima stalno ali obićajno prebivališće v Republiki Hrvaški in zaprosi za pravno pomoć v ćezmejnem sporu pred sodišćem druge države članice, vložijo prošnjo pri uradu v kraju svojega stalnega ali obićajnega prebivališća. Pristojni urad prošnjo v osmih dneh od njenega prejema posreduje ministrstvu za pravosodje, ki jo skupaj s priloženimi dokumenti prevede v uradni jezik ali enega od uradnih jezikov države članice in pristojnega urada prejelnika ter jo v 15 dneh od prejema pošlje pristojnemu organu

države članice, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo (organu prejemniku). Če pravna pomoč ni odobrena, mora prosilec kriti stroške prevoda.

Prosilec lahko prošnjo vloži tudi neposredno pri organu prejemniku v državi članici, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo. Prosilec, ki ima stalno ali običajno prebivališče v drugi državi članici in zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu pred sodiščem Republike Hrvaške, je upravičen do pravne pomoči v skladu z zakonom o brezplačni pravni pomoči. Prosilec ali pristojni organ države članice, v kateri ima prosilec stalno ali običajno prebivališče (organ pošiljatelj), prošnjo za pravno pomoč na Hrvaškem pošlje ministrstvu za pravosodje (organ prejemnik). Obrazci in priloženi dokumenti morajo biti prevedeni v hrvaščino, sicer se prošnja zavrne.

Prošnje se vložijo na standardnem obrazcu, določenem z Odločbo Komisije 2004/844/ES z dne 9. novembra 2004 o uvedbi standardnega obrazca za vloge za pravno pomoč na podlagi Direktive Sveta 2003/8/ES o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 15/03/2018